

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

§. I. Quis possit absolvere à casibus Papalibus extra articulum, vel periculum mortis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

CAPUT III.

De Absolutione à Reservatis?

DE potestate absolvendi in articulo, vel periculo mortis dictum est jam q. 2. agendum ergo remanet de potestate extra tale periculum. Quare sit

§. I.

Quis possit absolvere à casibus Papalibus extra articulum, vel periculum mortis?

VIDENDUM hic Primo, Quid possit Summus Pœnitentiarius, aut Legatus à latere? Secundo, Quid Episcopus, ejusque Vicarius Generalis, ac Vicarius Capitularis? Tertio, Quid possit Prælati Regularis, aut Confessarius Regularis? Quarto, Quid possit Parochus, aut Confessarius secularis? Itaque

I. Summus Pœnitentiarius Cardinalis ex concessione Papæ officio adnexa potest quoscunque absolvere ab omnibus Papalibus: item Legatus à latere in Provincia suæ legationis absolvere potest quoscunque etiam pro foro externo; & utraque facultas, cum sit ordinaria, durat etiam mortuo Pontifice. Itaque accedere ad hos possunt etiam Religiosi absque licentia suorum Superiorum, ut absolvantur à quovis casu Papali, etiam Bull. Cœn. etiam ab hæresi: Doctores communiter.

II. Episcopus, ex Trid. *sess.* 14. c. 6. potest in sua Diœcesi per seipsum, aut Vicarium ad id specialiter deputandum absolvere in foro conscientie subditos suos à quibuscunque casibus etiam Sedi Apostolicæ reservatis, dummodo sint occulti; & etiam ab hæresi occulta, per seipsum tantum, non per Vicarium: item potest dispensare in omnibus irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientes, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario. Hactenus ex Trid. cit. ubi *ly Per Episcopum* intelligunt Doctores etiam habentem jurisdictionem quasi Episcopalem. Per *ly In sua Diœcesi* non intelligunt taxative, sed mere demonstrative; ideoque dicunt, posse etiam extra Diœcesim, cum non sit actus fori contentiosi. Per *ly Non per Vicarium*, intelligunt ex commissione universali, posse tamen ex commissione particulari, juxta dicenda de

R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. Ee Cen-

Censuris. Cæterum hodie probabilius non potest Episcopus absolvere ab occultis Bul. Cœn. & præsertim ab hæresi; quia ab Alex. VII. damnatur hæc Prop. 3. *Sententia asserens, Bullam Cœnæ solum prohibere absolutionem hæresis, & aliorum criminum, quando publica sunt, & id non derogare facultati Tridentini, in qua de occultis criminibus sermo est, anno 1629. die 8. Julii in Consist. S. Cong. Emin. Card. visa, & tolerata est.* Quamvis oppositum adhuc probabile putent Dicast. d. 3. de *Censur.* num. 130. & alii apud ipsum, dicentes, in hac propositione solum declarari, quod ea non sit hæctenus in Consistorio perpena: &, quamvis in Bull. Cœn. dicatur, quod nemo, nisi in articulo mortis possit ab his absolvere; tamen dicunt, id non derogare Trid. cit. utpote non expresse ibi nominato. Sed quidquid sit de hac sententia, Episcopi hodie solent petere, & obtinere à Roma ad quinquennium facultatem absolvendi à casibus Bull. Cœn. & ab hæresi. Potest Episcopus ex concessione perpetuo adnexa ejus dignitati absolvere à sequentibus Papalibus etiam publicis: Primo, A percussione Clerici, dummodo sit levis, vel facta inter Clericos collegialiter viventes, aut ab Officialibus causa arcendi turbam (dummodo non sit enormis) vel facta à muliere, aut ab impubere, etiam si sit enormis, & etiam si petatur absolutio post pubertatem: Doctores communiter ex plur. text. de *Sent. Excomm.* Secundo, Ab abortu foetus animati effectu etiam secuto, ex Bull. Gregor. XIV. Tertio, Fratres Minores admittentes tempore interdicti Fratres tertii ordinis ad divina officia, ex Clement. *Cum eo. de Sent. Excomm.* Potest etiam Episcopus absolvere ab omnibus Papalibus, quantumvis publicis, etiam Bul. Cœn. etiam hæresis in casu legitimi impedimenti adeundi Romam, sive impedimentum sit perpetuum, sive temporale, modo sit diuturnum: Doctores communiter ex cap. *Quamvis, de Sent. Excomm.* etiam si sic impediti possent per literas, aut per procuratorem petere absolutionem à Sede Apostolica, ut probabiliter addunt Sanch. 1. 2. *Decal.* c. 13. num. 4. & alii contra Bonac. & alios. Imo, etiam si sic impediti possent adire legatum habentem facultatem absolvendi; cum ea potestas sit jure communi concessa Episcopis tanquam ordinaria: Henr. Avil. Hurt. Dian. pag. 5. t. 9. r. 5. contra Bonac. & alios. Neque huic facultati Episcopi obstat Bull. Cœn. excipiens tantum arti-

articulum mortis; nam jus canonicum hanc exceptionem ampliavit etiam ad legitimum impedimentum, *Ne pro dilatione penitentiae periculum immincat animarum*, arg. c. ult. de Penit. & Remis.

Porro impedimentum perpetuum est, quod habent mulieres omnes ratione sexus, & à fortiori Moniales: item senes, cœci, claudi, laborantes podagra, alioque morbo perpetuo, quibus Tamb. addit etiam damnatos ad triremes per decennium, aut etiam quinquennium: atque hi omnes absolvi possunt per Episcopum absque ullo onere; uti etiam impuberes, quamvis hoc impedimentum sit temporale; imo absolvuntur post pubertatem, ex c. *Quamvis*, de Sent. Excom. Impedimentum temporale diuturnum est duorum saltem, vel trium mensium, juxta Pal. Marchant. & Dian. apud Gob. t. 7. num. 309. unde hoc impedimentum habent detenti in carceribus, laborantes quartana, habentes inimicitias capitales, pauperes, seu viventes ex proprio labore, qui, cum non soleant, deberent ire Romam mendicando; filii familias, & quicumque alteri subjacent, habentes curam animarum, corporum, aut rerum, ita ut timeatur damnum aliquod ex eorum absentia: denique quodcumque aliud impedimentum, quod prudentis arbitrio longam faceret moram proficiscendi Romam, saltem per duos, aut tres menses ex Pal. cit. atque hi omnes absolvi possunt per Episcopum, cum onere tamen (excipito etiam juramenta, quæ tamen Dian. p. 2. t. 16. num. 42. cum aliis probabiliter exigit tantum in absolute pro foro externo) quamprimum commode poterunt, accedendi ad Sedem Apostolicam, cessante tali impedimento, non quidem, ut denuo absolvantur, cum sint jam directe absoluti, sed ad obedientiam præstandam, accipiendumque mandatum sub poena reincidentiae ipso facto in easdem censuras, ex cap. *Eos, qui*, de Sent. Excomm. Sed hæc obligatio, seu onus tollitur, si postea ante cessationem impedimenti lucreris Jubilæum, vel Bull. Cruc. vel adeas Legatum à latere: Dicast. & alii communiter.

Quæ dicta sunt de Episcopo. dic pariter de Vicario Capitulari; quia is succedit in jura Episcopi, excepta facultate per se ordinandi. At Vicarius Generalis Episcopi probabilius indiget speciali ejus concessione relate ad hæc; ideoque notant Quaran. Moral. Tambur. & alii, solere ab Episcopo speciali commissione committi

ei hanc facultatem generaliter, excepto casu hæresis occultæ ex Trid. cit. ad quam tamen delegari possit, quando casus occurrit, supposito quod Episcopus haberet hodie facultatem ad talem casum, ut not. Sanch. Eadem dic de Pœnitentiario Ecclesiæ Cathedralis: Tamb. c. 8. de Cas. Reserv. n. 3. Dian. p. 9. tr. 8. r. 11. & alii.

III. Prælati Regularis quoad casus Papales potest relate ad suos subditos, etiamsi novitios, etiamsi familiares Conventus, quidquid potest Episcopus relate ad suam Diœcesim. At relate ad reliquos pœnitentes Seculares, certum est, non posse eos absolvere ab hæresi occulta, ex Prop. 4. damnata ab Alex. VII. *Prælati Regulares possunt in foro conscientie absolvere quoscunque seculares ab hæresi occulta, & ab excommunicatione propter eam incurta*: Potest tamen, posita approbatione Episcopi. uti etiam quivis alius Confessarius Regularis, vi privilegiorum Pontificiorum, absolvere etiam Seculares ab omnibus casibus reservatis Papæ etiam publicis, exceptis Bull. Cœn. & 6. intra Italiam extra urbem; quia Decretum Clem. VIII. hos tantum eis tollit: ergo quoad reliquos casus Papales manent integra eorum privilegia: Pelliz. t. 6. c. 2. q. 3. Dian. p. 3. tract. 2. r. 13. & alii. An autem absolvere adhuc possint à casibus Bull. Cœn. & à 6. intra Italiam, quando sunt occulti, dubitant Doctores: & aliqui ex Sanch. apud Dian. de Bull. Cœn. r. 28. affirmant; quia in tantum ex Decr. Clem. VIII. non possunt Regulares ab his absolvere, in quantum ibi sunt soli Papæ reservati, seu sunt mere Papales; atqui, quando sunt occulti, definiunt esse mere Papales, cum ex Trid. cit. concedantur Episcopis: ergo &c. Sed merito contradicunt alii, quia decretum loquitur indefinite, & neque hodie concessi videntur Episcopis casus occulti Bull. Cœn. juxta dicta num. 2.

In casu autem legitimi impedimenti eundi Romam, Pasq. & alii apud Dian. tr. 9. r. 51. putant, Regulares posse absolvere etiam à Casibus Bullæ Cœnæ, & 6. intra Italiam, sive sint occulti, sive publici, & eodem modo etiam ab hæresi. Ratio est, quia tunc non sunt mere Papales, sed concessi etiam Episcopis, juxta dicta num. 2. neque obstat Decr. Clem. VIII. prohibens etiam *In Casu necessitatis, vel impedimenti*, nam hæc verba fuerunt omissa in Decr. confirmativo Paul. V. an. 1617. ut not. Bordon. r. 6. n. 5. fol. 46. Unde etiam alii contra ipsam

ipsum inferunt, Regulares in casu legitimi impedimenti, vel etiam necessitatis, posse absolvere ab his directe, quia absolvunt ex vi privilegiorum tunc non revocatorum. Addunt aliqui cum Pecorarij. ex Peregr. & Merol. etiam sine onere, & à fortiori in articulo mortis; quia tunc absolvunt ex privilegio tanquam Sedis Apostolicæ Delegati: verum (quidquid sit de articulo mortis) certe id negandum in casu necessitatis juxta dicenda num. 4. & in casu impedimenti merito negant Bord. Pelliz. & alii communiter, quia tunc concessio facta Episcopis est cum onere juxta dicta num. 2. & sic solum non sunt mere Papales. In dubio facti, vel juris dicam num. 4. Possunt demum Regulares Confessarii commutare omnia vota pœnitentium (exceptis tantum quinque, scilicet ex dictis de Voto §. 4.) etiam in aliquid notabiliter minus, ex justa tamen causa. Imo etiam dispensare id est vice Dei declarare, Deo non placere, ut in his, vel illis circumstantiis votum servetur, ex privilegio Eug. IV. Bullato Monachis Benedictinis Italiæ concessio: Pelliz. t. 2. tr. 8. c. 3. fol. 522. etiam si vota sint jurata; etiam in juramentis, dummodo non cedant in præjudicium tertii, vel non sint ab eo acceptata: Pelliz. ib.

IV. Confessarii Seculares, etsi Parochi, non possunt absolvere à suprascriptis Casibus Papalibus, sive publicis, sive occultis, neque dispensare, aut commutare vota, nisi specialiter eis delegetur; cum per se privilegium non habeant. Possunt tamen absolvere à Papalibus, Primo, In dubio facti, an scilicet pœnitens incurrerit, necne Casum Papalem: Suar. Bonac. & alii contra Armil. Secundo, In dubio juris, an scilicet delictum pœnitentis sit necne comprehensum sub lege Papali; & adhibita morali diligentia adhuc perseveret dubium; quia in dubiis melior est conditio possidentis, & Confessarius approbatus est in possessione suæ jurisdictionis: Bon. & alii. Neque obstat Decr. Clemen. VIII. ann. 1610. prohibens absolutionem à Casibus *Etiam dubie* contentis in Bulla Cœnæ, &c. nam Decret. moderat. ann. 1612. id omisit, ideoque censetur revocasse: Pelliz. & alii apud Dian. p. 10. t. 14. r. 8. hinc, si propter tale dubium data sit absolutio, & postea innotescat, peccatum certo fuisse reservatum. Hurt. Sa, Portel. Gob. Dicast. & alii probabiliter dicunt, sublatam esse reservationem, & censuram, quia in eo dubio habebat etiam simplex Confessarius jurisdictionem, adeoque ab-

solvit directe, & sine onere, quæ omnia à fortiori procedunt de Confessario Regulari. Possunt etiam probabiliter Confessarii Seculares absolvere, cum onere ab omnibus Papalibus in articulo, vel periculo mortis, est excommunicatio Casui adnexa non sit deducta ad forum contentiosum, juxta dicta q. 1. c. 1. Probabiliter etiam possunt (cum onere tamen) absolvere ab omnibus Papalibus, in casu legitimi impedimenti, quo pœnitens non solum nequeat adire Romam, ejusque delegatum, sed neque ad Episcopum, ita ut impedimentum sit saltem diuturnum, juxta dicta n. 2., quia tunc etiam militat ratio, *Ne dilatione pœnitentiæ periculum imminuat animarum*; arg. cap. ult. de Pœnit. Et Semiss. Sylv. Henr. Bon. Dicast. Gran. Tann. & alii, contra Sanchez, Lug. Suar. & alios: cum onere tamen comprehendendi coram Superiore, si casus adnexam habeat excommunicationem; non quidem, ut iterum ab ea absolvatur, cum absolutio fuerit directa, sed ad præstandam obedientiam, ac recipiendum mandatum, juxta dicta n. 2. Demum id possunt in casu necessitatis communicandi, vel celebrandi, ad vitandum scilicet grave damnum, infamiam, scandalum, &c., nec sit copia habentis facultatem in reservata; tunc enim quis Confessarius potest absolvere talem pœnitentem directe à non reservatis; indirecte vero tantum à reservatis, adeoque cum onere hæc iterum confitendi habenti facultatem; nullatenus vero à censuris adnexis, quas tantum suspendit quoad effectum communicandi hic & nunc, aut celebrandi: Bon. & alii communiter. Et ratio est, quia quis Confessarius habet jurisdictionem in non reservata, & aliunde habet justam causam ejus exercendæ ob dictam necessitatem. Quod autem Trid. sess. 18. dicit, Confessarium inferiorem nihil posse circa casus reservatos, præciso articulo mortis, intelligitur tantum de absoluteione directa, non autem de indirecta in casu dictæ necessitatis, in quo proinde pœnitens debet confiteri etiam non reservata, ut valide absolvatur. Imo non obstante Trid., & Bulla Cœnæ, in casu legitimi impedimenti Confessarius inferior probabiliter absolvere potest directe; quia jus Canonicum, sicut exceptionem hanc, *Nisi in articulo mortis*, ampliavit ad legitimum impedimentum relate ad Episcopos, ita ex identitate rationis etiam ad alios Confessarios, si adiri Episcopus non possit, *Ne scilicet dilatione pœnitentiæ periculum*

culum immineat animarum; cum onere tamen comparandi ad recipiendum mandatum, juxta jam dicta n. 1.

§. II.

Quis possit absolvere à casibus Episcopalibus extra articulum, vel periculum mortis?

PRÆTER casus, quos sibi reservant Episcopi, & exponunt in tabellis, sunt etiam alii, qui Episcopo reservantur à jure, aut consuetudine: à jure quidem communi sunt quidam casus Pontificii, quorum absolutio concessa est Episcopis, juxta dicta c. antecedenti n. 2., adeoque dici debent potius hic concessi. A jure Diocesano sunt quidam casus reservati in Synodo, sed ab Episcopo non expositi in tabella. A consuetudine demum sunt homicidium, mutilatio, crimen falsi, &c., quæ communiter in omnibus Episcopatibus reservari solent; item alia ex consuetudine particulari cujusvis Diœcesis. His suppositis

I. Episcopus absolvere potest non solum ab omnibus à se reservatis, sed etiam à suo antecessore, ut patet. Imo, si Episcopus sic statueret, *Volo, ut qui tale delictum commiserit, incurrat casum, & censuram à me reservatam Papæ*: Rayn. apud Croix num. 1653. ait, adhuc posse ipsum absolvere; quia non potest à se tollere potestatem ordinariam, quam habet in casum à se reservatum. Eandem facultatem habet Vicarius Capitularis sede vacante, utpote successor Episcopi quoad jurisdictionem; non tamen Vicarius Generalis, nisi specialiter ei concedatur ab Episcopo: Barb. Meroll. & alii apud Tambur. *de Cas. Res.* c. 10. num. 10. Eandem facultatem de facto habet Pœnitentiarius Ecclesiæ Cathedralis saltem ex concessione speciali Episcopi committentis illi generaliter; imo Chapeavill. c. 4. sustinet, illum ratione officii habere hanc potestatem in omnes casus, & censuras Episcopales. Archiepiscopus vero non potest absolvere à reservatis Episcopo suffraganeo, nisi in actuali visitatione illius Diœcesis, vel in casu appellationis, si ille injuste nolit absolvere. At Legatus à latere absolvere potest à reservatis cuivis Episcopo suæ Parochiæ, exceptis censuris per sententiam particularem latis, ut limitat Gavant, apud Tamb. n. 2.